

Czwartek, 12 marca 2009 r.

24. zauważa, że postępy w sektorze rolnym są nierówne, kwestie polityki jakości i rolnictwa ekologicznego są bardzo zaawansowane, podczas gdy poprawy wymaga potencjał absorbowania funduszy rozwoju obszarów wiejskich; podkreśla, że zwiększony potencjał administracyjny i reforma systemu pomocy rolnej są konieczne w celu płynnego przejścia do systemu wspólnej polityki rolnej UE oraz dla minimalizacji społecznego oddziaływania takiego przejścia;

25. zachęca władze Chorwacji do wykazania się dobrą absorpcją unijnych funduszy przedakcesyjnych oraz do przygotowania na wszystkich szczeblach – centralnym, regionalnym i lokalnym – struktur i wiedzy wymaganej do korzystania z funduszu strukturalnego i funduszu spójności UE;

Współpraca regionalna

26. głęboko ubolewa nad faktem skutecznego zablokowania negocjacji akcesyjnych przez długi okres czasu z powodu kwestii dwustronnych;

27. podkreśla, że kwestie te nie powinny stanowić przeszkody dla postępów w negocjacjach akcesyjnych, pod warunkiem że negocjacje te nie są wykorzystywane w celu uprzedzenia ostatecznego rozstrzygnięcia tych kwestii; apeluje zatem do rządu chorwackiego oraz do rządów państw sąsiadujących o bezzwłoczne rozwiązanie nierozstrzygniętych kwestii spornych;

28. podkreśla, że dobre stosunki sąsiedzkie są głównym elementem procesu integracji Europy i zachęca Chorwację oraz jej sąsiadów do aktywnego wspierania współpracy w regionie oraz do inwestowania w większą liczbę projektów współpracy transgranicznej;

29. przypomina o nieformalnym porozumieniu osiągniętym w dniu 26 sierpnia 2007 r. przez premierów Chorwacji i Słowenii w sprawie przekazania sporu granicznego pomiędzy tymi państwami organowi międzynarodowemu; przyjmuje z zadowoleniem gotowość Chorwacji i Słowenii do przyjęcia propozycji mediacji ze strony Komisji i uważa, że mediacja ta powinna opierać się na prawie międzynarodowym; w tym kontekście oczekuje szybkiego postępu w negocjacjach w sprawie akcesji;

*

* *

30. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Chorwacji.

Sprawozdanie z postępów Turcji w 2008 r.

P6_TA(2009)0134

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie sprawozdania z postępów Turcji w 2008 r.

(2010/C 87 E/28)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie w sprawie postępów Turcji w 2008 r. opublikowane przez Komisję w dniu 5 listopada 2008 r. (SEC(2008)2699),
- uwzględniając rezolucje z dnia 27 września 2006 r. w sprawie postępów Turcji na drodze do przystąpienia⁽¹⁾ oraz z dnia 24 października 2007 r. w sprawie stosunków UE-Turcja⁽²⁾, a także z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie postępów Turcji w 2007 r.⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 306 E z 15.12.2006, s. 284.

⁽²⁾ Dz.U. C 263 E z 16.10.2008, s. 452.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2008)0224.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

- uwzględniając ramy negocjacyjne przyjęte dla Turcji w dniu 3 października 2005 r.,
 - uwzględniając decyzję Rady 2008/157/WE z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków ujętych w partnerstwie dla członkostwa zawartym z Republiką Turcji ⁽¹⁾ („partnerstwo dla członkostwa”), jak również wcześniejsze decyzje Rady w sprawie partnerstwa dla członkostwa z 2001, 2003 i 2006 r.,
 - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że negocjacje z Turcją w sprawie przystąpienia zostały otwarte w dniu 3 października 2005 r. po przyjęciu przez Radę ram negocjacyjnych i że rozpoczęcie tych negocjacji stanowiło punkt wyjścia długotrwałego i otwartego procesu,
- B. mając na uwadze, że Turcja zobowiązała się do reform, stosunków dobrosąsiedzkich i stopniowego dostosowania się do UE i że te starania powinny być postrzegane jako okazja dla samej Turcji do dalszego przekształcania się w nowoczesny kraj,
- C. mając na uwadze, że całkowite spełnienie kryteriów kopenhaskich i zdolność UE do przyjmowania nowych państw, zgodnie z wnioskami z posiedzenia Rady Europejskiej w grudniu 2006 r., pozostają podstawą do przystąpienia do UE, która jest społecznością opartą na wspólnych wartościach,
- D. mając na uwadze, że Komisja stwierdziła, że 2008 r. naznaczony jest silnymi napięciami politycznymi oraz że rząd turecki, pomimo swojego silnego mandatu, nie przedstawił spójnego i wszechstronnego programu politycznych reform,
- E. mając na uwadze, że Turcja jeszcze nie wypełniła postanowień wynikających z umowy o stowarzyszeniu WE - Turcja i jej protokołu dodatkowego,
- F. mając na uwadze, że w 2008 r. otworzono cztery rozdziały negocjacyjne,
1. jest zaniepokojony faktem, że trzeci z kolei rok w Turcji obserwowane jest utrzymujące się spowolnienie procesu reform oraz wzywa rząd turecki do dania wyrazu swojej woli politycznej do kontynuowania procesu reform, do którego przeprowadzenia zobowiązał się w 2005 r.; podkreśla, że taka modernizacja leży przede wszystkim w interesie samej Turcji i jest korzystna dla całego tureckiego społeczeństwa;
 2. wyraża zaniepokojenie dokonującą się polaryzacją tureckiego społeczeństwa oraz głównych partii politycznych, która pogłębiła się w ciągu 2008 r. i która ma negatywny wpływ na funkcjonowanie instytucji politycznych, a także na proces reform;
 3. podkreśla, że reformy polityczne zajmują centralne miejsce w procesie reformatorskiego, i z radością przyjmuje przygotowanie i zatwierdzenie przez rząd turecki krajowego planu przyjęcia dorobku wspólnotowego;
 4. wzywa przywódców partii politycznych do poważnego dążenia do dialogu i do wypracowania, w duchu kompromisu, porozumienia w sprawie programu reform mających na celu modernizację Turcji i przekształcenie jej w stabilne, demokratyczne, pluralistyczne, świeckie i dostatnie społeczeństwo, które kieruje się poszanowaniem praw człowieka i podstawowych wolności oraz opiera się na zasadach państwa prawa;

⁽¹⁾ Dz.U. L 51 z 26.2.2008, s. 4.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

I. Spełnianie kryteriów kopenhaskich*Demokracja i zasady państwa prawa*

5. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że początkowe wysiłki mające na celu wszechstronną reformę konstytucji doprowadziły do sporu dotyczącego kwestii noszenia chusty, pociągając za sobą dalszą polaryzację społeczeństwa; wzywa rząd turecki do wznowienia prac nad nową świecą konstytucją, której centrum stanowić będzie ochrona praw człowieka i podstawowych wolności oraz wzywa rząd do zagwarantowania ścisłego włączenia w ten konstytucyjny proces partii politycznych i społeczeństwa obywatelskiego, a także mniejszości etnicznych i religijnych;

6. wyraża zaniepokojenie otwartymi w 2008 r. sprawami o delegalizację dwóch partii politycznych, a zwłaszcza nierozstrzygniętą jeszcze sprawą Partii Społeczeństwa Demokratycznego (DTP); podkreśla konieczność zmiany ustawodawstwa dotyczącego partii politycznych, która ma priorytetowe znaczenie i której celem jest pełne dostosowanie tego ustawodawstwa do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) oraz zaleceń Komisji Weneckiej Rady Europy;

7. wzywa władze tureckie do podjęcia wszelkich koniecznych kroków, by umożliwić wszystkim biorącym udział w wyborach partiom reprezentację w komisji wyborczej;

8. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że nie poczyniono postępów w zakresie ustanowienia funkcji pełnego, regularnego obywatelskiego nadzoru nad wojskiem oraz umocnienia parlamentarnej kontroli polityki wojskowej i obronnej;

9. zauważa postępy dokonane w związku z rozwojem strategii w zakresie reformy sądownictwa; zaznacza jednakże, że istnieje pilna potrzeba podejmowania dalszych systematycznych wysiłków na rzecz wzmocnienia bezstronności i profesjonalizmu sądownictwa oraz zapewnienia wystrzegania się udziału reprezentantów władzy sądowniczej w debacie politycznej i przestrzegania norm europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

10. wyraża ubolewanie z powodu braku postępów w zakresie ustanowienia biura rzecznika praw obywatelskich; odnotowuje negatywną decyzję Trybunału Konstytucyjnego w sprawie ustawy o urzędzie rzecznika praw obywatelskich i wzywa rząd turecki do jak najszybszego ponownego wprowadzenia rozwiązań prawnych koniecznych do ustanowienia tego urzędu, wspieranych w przeszłości zarówno przez rząd jak i parlament;

11. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że rząd turecki nie przedstawił jeszcze żadnej kompleksowej strategii antykorupcyjnej; podkreśla konieczność wzmocnienia parlamentarnej kontroli nad publicznymi wydatkami oraz konieczność przyjęcia nowych przepisów dotyczących Trybunału Obrachunkowego;

12. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie procesu przeciwko osobom oskarżonym o członkostwo w przestępczej organizacji Ergenekon; zachęca władze do kontynuowania dochodzenia, by w pełni wykryć sieć tej organizacji, które przeniknęły do struktur państwowych; jest zaniepokojony doniesieniami o traktowaniu pozwanych w tej sprawie; wzywa tureckie władze do zapewnienia im sprawiedliwego procesu oraz do ścisłego stosowania zasad państwa prawa;

Prawa człowieka oraz poszanowanie i ochrona mniejszości

13. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że wolność słowa i prasy w dalszym ciągu nie są w pełni chronione w Turcji; jest zdania, że wolności prasy w demokratycznym, pluralistycznym społeczeństwie nie służą ani częste zakazy nakładane na strony internetowe, ani naciski i sprawy sądowe wytaczane krytycznie nastawionej prasie; wyraża również opinię, że poprawka do art. 301 kodeksu karnego, przyjęta w kwietniu 2008 r., nie była wystarczająca z uwagi na fakt, że w dalszym ciągu dochodzi do ścigania za pokojowo wyrażane poglądy na mocy tegoż artykułu oraz innych kodeksu karnego, ustawy antyterrorystycznej lub ustawy prasowej, jak miało to miejsce w przypadku laureatki Nagrody Sacharowa za Wolność Myśli z 1995 r., Leyli Zany; przypomina, że niezbędne jest uchylene art. 301, a także gruntowna reforma kodeksu karnego oraz innych przepisów wykorzystywanych do arbitralnego ograniczania pokojowego wyrażania poglądów, tak aby zapewnić pełne poszanowanie wolności słowa, zgodnie z normami europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

14. z zadowoleniem przyjmuje wyrazy ubolewania złożone w imieniu rządu przez ministra sprawiedliwości, Mehmeta Ali Sahina, rodzinie Engina Cebera, który zginął w więzieniu w wyniku złego traktowania; podziela troskę Komisji Praw Człowieka tureckiego parlamentu co do niezdolności wymiaru sprawiedliwości do ścigania sądowego przypadków torturowania i maltretowania, których liczba rośnie; wzywa rząd turecki do podejmowania dalszych i systematycznych starań na rzecz wyeliminowania tortur i złego traktowania w oficjalnych miejscach zatrzymania i poza nimi, a także położenia kresu kulturze bezkarności; podkreśla w tym kontekście, że ratyfikacja i wdrożenie protokołu fakultatywnego do Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur znacznie przyczyniłyby się do zwiększenia wiarygodności tych starań; jest również zaniepokojony nadmiernym wykorzystywaniem sił policyjnych w publicznych demonstracjach;

15. z zadowoleniem przyjmuje prace wykonane przez Komisję Śledczą ds. Praw Człowieka Wielkiego Zgromadzenia Narodowego Turcji w ramach prowadzonego przez nią dochodzenia w sprawie tortur i złego traktowania w więzieniach i zabójstwa dziennikarza Hranta Dinka; wzywa władze Turcji do podjęcia wyczerpujących działań w następstwie ustaleń zawartych w sprawozdaniach komisji oraz w sprawozdaniu ministerialnej komisji kontroli przy premierze; jest też zdania, że hipotezę zaangażowania Ergenekonu należy potraktować poważniej, mając na uwadze inne nierozstrzygnięte sprawy, takie jak zabójstwo Hranta Dinka;

16. przychylnie odnosi się do przyjęcia w lutym 2008 r. ustawy o fundacjach i docenia ocenę Komisji, zgodnie z którą ustawa o fundacjach podjęła szereg zaległych kwestii związanych z własnością i dotyczących niemuzułmańskich wspólnot; wzywa rząd turecki do zapewnienia wdrożenia ustawy zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz do zajęcia się do tej pory nierozwiązaną kwestią zajętej i sprzedanej osobom trzecim własności, a także kwestią fundacji połączonych przed przyjęciem nowych przepisów;

17. powtarza, że w dalszym ciągu konieczne są ramy prawne opracowane zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, tak aby umożliwić wszystkim wspólnotom religijnym działanie bez nieuzasadnionych ograniczeń, zwłaszcza w odniesieniu do ich statusu prawnego, kształcenia duchownych, wyboru hierarchii, kształcenia religijnego i wznoszenia miejsc kultu; zachęca tureckie władze, wszystkie partie polityczne, społeczeństwo obywatelskie i zainteresowane społeczności do zaangażowania się w tworzenie klimatu sprzyjającego pełnemu poszanowaniu wolności wyznania w praktyce; ponownie nawołuje do niezwłocznego ponownego otwarcia greckiego prawosławnego seminarium na wyspie Halki oraz powszechnego stosowania eklezjastycznego tytułu patriarchy ekumenicznego; z zadowoleniem przyjmuje niedawno podjęte przez rząd turecki inicjatywy oraz jego toczące się rozmowy z alewickimi przywódcami dotyczące pozostających od dawna do rozstrzygnięcia kwestii, takich jak miejsca kultu Alewitów i miejsca upamiętnienia masakry w Sivas, oraz wzywa rząd turecki do bezzwłocznego zajęcia się ich problemami i do nadania prowadzonym przez państwo zajęciom z religii nieobowiązkowego charakteru; ubolewa nad faktem planowanego wywłaszczenia syryjskiego monasteru prawosławnego św. Gabriela w Tur Abdin i postępowań sądowych przeciwko przedstawicielom monasteru;

18. nalega, by rząd turecki podjął priorytetowo polityczną inicjatywę na rzecz trwałego rozwiązania kwestii kurdyjskiej, która to inicjatywa musi obejmować gospodarcze i społeczne możliwości dostępne dla obywateli pochodzenia kurdyjskiego, a także doprowadzić do widocznej poprawy ich praw w zakresie kultury, w tym realnej możliwości nauki języka kurdyjskiego w państwowym i prywatnym systemie nauczania, oraz używania języka kurdyjskiego w działalności radiowo-telewizyjnej, w życiu codziennym i w dostępie do usług publicznych, jak również aby umożliwić urzędnikom wyłonionym w wyborach używanie drugiego języka, oprócz tureckiego, w kontaktach z ich wyborcami; z radością przyjmuje otwarcie 1 stycznia 2009 r. całodobowego kanału telewizji publicznej w języku kurdyjskim;

19. potępia akty przemocy, jakich na tureckiej ziemi dopuszcza się Partia Robotnicza Kurdystanu (PKK) i inne ugrupowania terrorystyczne; solidaryzuje się z Turcją w walce z terroryzmem i ponawia wezwanie do PKK do ogłoszenia i przestrzegania natychmiastowego i bezwarunkowego zawieszenia broni;

20. wzywa DTP oraz wszystkich jej wybranych członków do wyraźnego zdystansowania się od terrorystycznej PKK, a także apeluje do wszystkich partii o przyczynienie się do rozwiązania umacniającego stabilność, dobrobyt i integralność państwa tureckiego;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

21. zauważa, że rząd turecki zdecydował się na zakończenie projektu dla południowo-wschodniej Anatolii na rzecz rozwoju południowo-wschodniej Turcji; zwraca jednak uwagę na jego społeczne, ekologiczne, kulturowe i geopolityczne konsekwencje, w tym jego wpływ na zasoby wodne w sąsiadujących państwach, Iraku i Syrii, i wzywa rząd do pełnego uwzględnienia tych kwestii, chronienia praw dotkniętej nimi ludności, a także do zapewnienia ścisłej współpracy z lokalnymi i regionalnymi władzami, by te kontynuowały swe prace nad projektem. wzywa Komisję do przedstawienia analizy projektu dla południowo-wschodniej Anatolii i jego skutków;

22. ponownie podkreśla, że europejskie wartości pluralizmu i różnorodności zakładają także stosowanie się do znacznie szerszej definicji mniejszości, w poparciu o przyjęty przez Turcję traktat z Lozanny z 1923 r.; wyraża zaniepokojenie wciąż panującą wrogością i przemocą wobec mniejszości; zaniepokojony jest brakiem postępów Turcji w zakresie zapewniania różnorodności kulturowej i promowania poszanowania i ochrony mniejszości zgodnie ze standardami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; wzywa rząd turecki do rozpoczęcia zaległego dialogu z Wysokim Komisarzem OBWE ds. Mniejszości Narodowych w kwestiach takich jak udział mniejszości w życiu publicznym czy używanie języków mniejszości narodowych w działalności radiowo-telewizyjnej;

23. wzywa rząd turecki do podjęcia działań przeciwko organizacjom i kręgom szerzącym wrogość w stosunku do mniejszości oraz do zapewnienia ochrony tym wszystkim, którzy są zagrożeni i obawiają się o własne życie oraz do nieustających wysiłków na rzecz stworzenia klimatu sprzyjającego pełnemu poszanowaniu praw człowieka i podstawowych wolności;

24. wzywa rząd turecki do poszukiwania rozwiązań na rzecz zachowania dwukulturowego charakteru tureckich wysp Gökceada (Imvros) i Bozcaada (Tenedos) oraz do zajęcia się problemami, na jakie napotykają członkowie mniejszości greckiej i które mają związek z ich edukacją i prawem własności;

25. z zadowoleniem przyjmuje utworzenie w tureckim parlamencie Komisji ds. Równych Szans Kobiet i Mężczyzn; z zadowoleniem przyjmuje ocenę Komisji, z której wynika, że ramy prawe gwarantujące prawa kobiet i równouprawnienie płci zostały zasadniczo wprowadzone; wzywa rząd turecki, by zapewnił jednak ich wdrożenie, tak by doczekać się pozytywnych skutków dla sytuacji kobiet w Turcji; wskazuje na nadchodzące wybory lokalne jako na okazję do zaradzenia niskiemu udziałowi kobiet w polityce;

26. zaniepokojony jest, wzrostem liczby zgłaszanych przypadków tzw. honorowych zabójstw w Turcji i wzywa władze tureckie i społeczeństwo obywatelskie do zwiększenia wysiłków na rzecz zapobiegania tym zabójstwom, przemocy domowej i przymusowym małżeństwom; z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie się liczby schronisk, jednak w trybie pilnym wzywa do podjęcia skutecznej i zrównoważonej polityki dotyczącej kwestii budżetowych i zatrudnienia oraz do udzielania wsparcia kobietom i dzieciom opuszczającym schronisko; zwraca się z prośbą do rządu tureckiego o zwalczanie handlu kobietami, we współpracy z państwami członkowskimi;

27. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Najwyższego Sądu Apelacyjnego o niepodtrzymaniu wyroku zakazującego działania grupy interesów Lambda Istanbul; wzywa rząd do zagwarantowania równości bez względu na płeć, rasę i pochodzenie etniczne, religię i wyznanie, niepełnosprawność, wiek i orientację seksualną;

Istnienie funkcjonującej gospodarki rynkowej

28. z zadowoleniem przyjmuje ocenę Komisji, w której sklasyfikowano Turcję jako funkcjonującą gospodarkę rynkową;

29. zauważa, że chociaż wzrost gospodarczy w Turcji jest wolniejszy w 2008 r., jej ogólne wyniki gospodarcze pokazały, że podstawy i odporność tureckiej gospodarki są znacznie silniejsze niż kilka lat temu; zauważa, że wpływ globalnego kryzysu finansowego na turecki system bankowy pozostał jak dotąd ograniczony, lecz zaniepokojony jest wpływem kryzysu na wzrost gospodarczy; zwraca się do Komisji o przedstawienie szczegółowego sprawozdania na temat skutków kryzysu dla tureckiej gospodarki; zachęca rząd turecki do kontynuowania ścisłej współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym i innymi instytucjami finansowymi w Europie i na świecie;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

Zdolność podjęcia obowiązków wynikających z członkostwa

30. ubolewa nad faktem, że wiele zobowiązań poczynionych przez Turcję w ramach unii celnej zawartej między Wspólnotą Europejską i Turcją wciąż nie zostało wypełnionych, co utrudnia dwustronne stosunki handlowe;

31. zwraca uwagę, że unia celna zobowiązuje Turcję do negocjowania i zawierania umów o wolnym handlu (FTA) z państwami trzecimi, z którymi UE już je zawarła; wzywa Komisję i Radę do włączenia Turcji w analizę oceny wpływu przyszłych umów o wolnym handlu zawieranych pomiędzy UE a państwami trzecim oraz do dalszego pogłębiania przekazu informacji dotyczących stanowiska UE oraz aktualnego stanu negocjacji w sprawie umów o wolnym handlu;

32. ubolewa nad faktem, że ani umowa o stowarzyszeniu WE-Turcja, ani jej protokół dodatkowy nie zostały jeszcze w pełni wdrożone przez rząd turecki; przypomina, że niewypełnienie zobowiązań przez Turcję do grudnia 2009 r. mogą jeszcze poważnie zaszkodzić procesowi negocjacji; zwraca się do Rady o dalsze śledzenie i analizowanie postępów w kwestiach objętych oświadczeniem Wspólnoty i jej państw członkowskich z 21 września 2005 r., zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 11 grudnia 2006 r.;

33. wyraża uznanie dla Turcji za jej postępy w dziedzinie edukacji i kultury; przypomina, że umożliwienie powszechnego dostępu do kształcenia stanowi nie tylko dobrą strategię integracji mniejszości, ale także fundament zamożnego i nowoczesnego społeczeństwa; uznaje plany otwarcia wydziałów studiów ormiańskich i kurdyjskich na tureckich uniwersytetach za znak dobrej woli, po którym powinny nastąpić konkretne działania;

II. Zwiększanie dobrobytu

Zwiększanie spójności społecznej i dobrobytu

34. wskazuje, że gospodarka rynkowa ukierunkowana na kwestie socjalne jest podstawą dla socjalnie spójnego społeczeństwa i jednym z kluczy do stabilności i dobrobytu; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym przyjęcie ustawy o ubezpieczeniu społecznym i ogólnym ubezpieczeniu zdrowotnym jako przyczynek do umocnienia spójności socjalnej tureckiego społeczeństwa;

35. z zadowoleniem przyjmuje także przyjęcie w maju 2008 r. przez parlament turecki pakietu dotyczącego zatrudnienia, którego celem jest promowanie zatrudnienia kobiet, ludzi młodych i osób niepełnosprawnych; jest jednak zaniepokojony utrzymującą się słabością rynku pracy, który obejmuje zaledwie 43 % osób w wieku produkcyjnym, a w szczególności niepokoi go obniżający się ogólny poziom zatrudnienia kobiet; zachęca rząd turecki do podjęcia dalszych działań na rzecz rozwiązania problemu gospodarki nieformalnej;

36. ponawia wezwanie skierowane do rządu tureckiego o podjęcie dalszych widocznych kroków na rzecz umożliwienia kobietom działalności w polityce, gospodarce i w życiu społecznym, na przykład dzięki tymczasowym środkom umożliwiającym rozszerzenie ich aktywnego zaangażowania w politykę; wskazuje na potrzebę opracowania skutecznych środków na rzecz większego dostępu kobiet do edukacji, który niestety wciąż pozostaje najniższy wśród krajów OECD;

37. odnotowuje postępy poczynione w dziedzinie ochrony zdrowia; zaniepokojony jest jednak faktem, iż nie odnotowano żadnych postępów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego; nalega na władze tureckie, by udostępniły większe środki na opiekę nad chorymi dotkniętymi chorobami umysłowymi oraz by znalazły rozwiązanie dla problemu nieodpowiedniej ogólnej opieki lekarskiej i niedostosowanego leczenia osób chorych umysłowo w specjalistycznych szpitalach i w centrach rehabilitacji; wzywa do instytucjonalnego leczenia niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych przy pełnym poszanowaniu ich praw;

38. ubolewa nad brakiem postępów w poprawie legislacji w dziedzinie praw związków zawodowych i wzywa turecki parlament do przyjęcia nowego prawa dotyczącego związków zawodowych, które byłoby zgodne z odpowiednimi konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy; ubolewa, że pomimo złagodzenia w 2004 r. przepisów dotyczących tworzenia związków i członkostwa w nich, działania związków zawodowych wciąż napotykają na ograniczenia; zwraca się do władz tureckich o znalezienie wraz ze związkami zawodowymi rozwiązania, które umożliwiłoby organizowanie pokojowych demonstracji w dniu 1 maja na placu Taksim w Stambule, przy poszanowaniu swobody stowarzyszania się;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

39. po raz kolejny wskazuje na potrzebę zajęcia się problemem różnic w rozwoju między poszczególnymi regionami w Turcji oraz między obszarami miejskimi i wiejskimi, które to różnice stanowią główną przeszkodę dla dobrobytu tureckiego społeczeństwa; wyraża ubolewanie z faktu, iż do tej pory rząd turecki nie przedstawił żadnej kompleksowej strategii dla rozwiązania tego problemu i rozczarowany jest działaniem Komisji, która nie przedstawiła żadnych informacji o wkładzie UE zgodnie z założeniami instrumentu pomocy przedakcesyjnej (IPA) w omawiane planowanie strategiczne, jak wymaga tego Parlament w ww. rezolucji z dnia 21 maja 2008 r.;

III. Budowanie dobrych stosunków sąsiedzkich

40. podkreśla potrzebę kompleksowego rozwiązania kwestii Cypru w oparciu o rezolucje Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych oraz o zasady, na których opiera się Unia Europejska; z zadowoleniem przyjmuje odnowienie przez przywódców politycznych obydwu stron zobowiązania do znalezienia rozwiązania w drodze negocjacji i wspiera trwające negocjacje bezpośrednie prowadzone przez liderów obu wspólnot na Cyprze i zaakceptuje każde osiągnięte przez nich porozumienie, pod warunkiem, że będzie ono zgodne z zasadami, na których opiera się UE, w tym z czterema podstawowymi wolnościami, z zastrzeżeniem czasowych przejściowych odstępstw, oraz że porozumienie takie zostanie przyjęte w drodze referendum; wzywa Turcję do stworzenia atmosfery sprzyjającej negocjacjom poprzez wycofanie tureckich sił zbrojnych i umożliwienie obu liderom swobodnych negocjacji na temat przyszłości ich kraju;

41. nawołuje Turcję do wywiązania się ze zobowiązań podjętych na mocy prawa międzynarodowego oraz do postępowania w myśl do odpowiednich rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ i wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie czwartej międzypaństwowej skargi wniesionej przez Cypr przeciwko Turcji w związku z dochodzeniami dotyczącymi losów osób zaginionych; ponagla wszystkie państwa członkowskie UE, by wezwały Turcję do podjęcia odpowiednich działań w kwestii, która stanowi głównie problem humanitarny;

42. zachęca do zwiększenia współpracy transgranicznej między władzami lokalnymi, przedsiębiorcami i innymi partnerami lokalnymi a sąsiadującymi członkami UE - Grecją i Bułgarią;

43. z zadowoleniem przyjmuje wymianę i współpracę między władzami Turcji i Iraku, jakie rozwinęły się w ostatnich latach, w tym kontakty między rządem tureckim i regionalnym rządem kurdyjskim w północnym Iraku; zachęca wspomniane władze do dalszego rozwijania współpracy, tak aby władze irackie zapobiegły atakom terrorystycznym z terytorium Iraku dla zagwarantowania stabilności i przyczynienia się do rozwoju gospodarczego całego obszaru sąsiedztwa turecko-irackiego; przypomina swoje wcześniejsze wezwania skierowane do rządu tureckiego do poszanowania integralności terytorium irackiego, praw człowieka i zasady państwa prawa oraz do zapewnienia unikania strat wśród ludności cywilnej w trakcie prowadzenia działań antyterrorystycznych;

44. z zadowoleniem przyjmuje wizytę prezydenta Güla w Armenii we wrześniu 2008 r. na zaproszenie prezydenta Sarkisiana i ma nadzieję, że umocni ona atmosferę sprzyjającą normalizacji stosunków między tymi krajami; wzywa rząd turecki do ponownego otwarcia granicy z Armenią oraz do przywrócenia pełni stosunków gospodarczych i politycznych z tym krajem; nawołuje raz jeszcze rządy Armenii i Turcji do rozpoczęcia procesu pojednania w odniesieniu do przeszłości i teraźniejszości, umożliwiającego szczerą i otwartą dyskusję nad wydarzeniami z przeszłości; nawołuje Komisję do wsparcia tego procesu;

45. docenia kontynuowanie przez rząd turecki i grecki wysiłków na rzecz poprawy stosunków dwustronnych; ponownie stwierdza, że uchylenie deklaracji casus belli, wydanej przez Wielkie Zgromadzenie Narodowe Turcji w 1995 r., powinno stanowić znaczący czynnik dalszej poprawy tych stosunków; przypomina o zobowiązaniu Turcji do utrzymywania dobrych stosunków sąsiedzkich i wzywa rząd turecki do poczynienia poważnych i znaczących wysiłków na rzecz pokojowego rozwiązania wszelkich zaległych sporów, zgodnie z Kartą ONZ i innymi odnośnymi konwencjami międzynarodowymi oraz umowami i zobowiązaniami dwustronnymi;

IV. Umocnienie współpracy dwustronnej UE-Turcja

46. wzywa Turcję do rozważenia dokonania postępów w sprawie otwarcia negocjacji w rozdziałach, w których Turcja - zdaniem Komisji - spełniła warunki umożliwiające takie otwarcie;

Czwartek, 12 marca 2009 r.

47. uznaje ambicje Turcji, która chce stać się eurazjatyckim centrum energetycznym i jej potencjalny wkład na rzecz bezpieczeństwa energetycznego Europy; wyraża uznanie dla postępów dokonanych przez Turcję w dziedzinie energii; przypomina wspomnianą własną rezolucję z dnia 24 października 2007 r. wspierającą otwarcie negocjacji na ten temat i wyraża ubolewanie z faktu, iż na posiedzeniach Rady nie osiągnięto żadnego porozumienia w tej kwestii; zachęca Turcję do pełnego członkostwa w Europejskiej Wspólnocie Energetycznej, by zacieśnić współpracę między UE a Turcją, z której korzyści będą płynęły dla wszystkich zaangażowanych stron; wzywa Turcję do pełnego poparcia projektu budowy rurociągu Nabucco, który jest priorytetowym projektem europejskim, i oczekuje, że wkrótce zostanie zawarte porozumienie międzyrządowe w sprawie otwarcia rurociągu;

48. odnotowuje postępy poczynione w dziedzinie migracji i azylu; ubolewa jednak, iż od grudnia 2006 r. Turcja nie podjęła przerwanych negocjacji w sprawie umowy z WE o readmisji, od podpisania której zależy umowa w sprawie ułatwień wizowych; wzywa rząd turecki do zacieśnienia współpracy z UE w zakresie zarządzania migracją, w tym poprzez właściwe wdrożenie istniejących dwustronnych umów i protokołów o readmisji zawartych z państwami członkowskimi; zauważa, że nie można przesuwać w czasie dalszego dostosowania do unijnych list wizowych; nawołuje Komisję i rząd turecki do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy o ułatwieniach wizowych; zwraca się do państw członkowskich o złagodzenie ograniczeń wizowych dla osób podróżujących w dobrej wierze, takich jak studenci, pracownicy naukowcy czy przedsiębiorcy; wzywa do pełnego poszanowania praw człowieka ubiegających się o azyl i uchodźców, w tym do otwartego i nieograniczonego dostępu Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców do wszystkich ośrodków zatrzymań;

49. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie we wrześniu 2008 r. realizacji nowej generacji projektów zorientowanych na umocnienie dialogu społeczeństwa obywatelskiego w Turcji i w UE; zwraca się do Komisji o przedstawienie sprawozdania na temat działalności prowadzonej w ramach dialogu społeczeństwa obywatelskiego UE i Turcji; ponawia apel do rządu tureckiego o ściślejsze zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego w proces reform;

50. odnotowuje zamiar Komisji dotyczący dokonania ocen wpływu jedynie wybranych obszarów polityki⁽¹⁾; wzywa Komisję do przeprowadzenia bardziej wszechstronnego badania wpływu aktualizującego badanie przedstawione w 2004 r. oraz do niezwłocznego przedstawienia go Parlamentowi;

51. wzywa rząd turecki i władze sądowe do lepszej współpracy z państwami członkowskimi UE w odniesieniu do spraw o charakterze kryminalnym, w których ofiarą oszustwa padają obywatele i mieszkańcy UE, tak jak w przypadku tzw. „zielonych funduszy” (islamskich funduszy inwestycyjnych z siedzibą w Turcji) oraz w przypadku Deniz Feneri, organizacji charytatywnej z siedzibą w Niemczech;

Współpraca w kwestiach o zasięgu międzynarodowym i globalnym

52. docenia tureckie wysiłki na rzecz wypracowania rozwiązań dla wielu regionów kryzysowych na świecie, a w szczególności na Bliskim Wschodzie i w Południowym Kaukazie, a także w odniesieniu do stosunków afgańsko-pakistańskich; w szczególności przyjmuje z zadowoleniem czynne i konstruktywne zaangażowanie Turcji, w następstwie konfliktu między Rosją a Gruzją, mające na celu szerzenie pokoju i stabilności na Południowym Kaukazie, zwłaszcza poprzez wniosek w sprawie platformy kaukaskiej na rzecz stabilności i współpracy; wzywa Radę i Komisję do zintensyfikowania współpracy z Turcją oraz do wypracowania synergii między unijnym i tureckim podejściem do spraw tych regionów;

53. gratuluje Turcji wyboru do Rady Bezpieczeństwa ONZ i zachęca rząd turecki do przyjęcia w ONZ podejścia, które byłoby ściśle skoordynowane ze stanowiskiem UE;

54. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikacje przez turecki parlament protokołu z Kioto;

⁽¹⁾ Komisja Europejska: Działania podjęte w związku z rezolucjami nielegislacyjnymi Parlamentu - maj II 2008 r.

Czwartek, 12 marca 2009 r.

55. z zadowoleniem przyjmuje stały wkład Turcji w europejską politykę bezpieczeństwa i obrony i w operacje NATO; wyraża jednakże ubolewanie z powodu faktu, że rozszerzenie strategicznej współpracy pomiędzy UE a NATO poza porozumienia „Berlin plus” jest w dalszym ciągu blokowane przez sprzeciw Turcji, co ma negatywne skutki dla ochrony rozlokowanego personelu UE oraz wzywa Turcję do jak najszybszego wycofania tego sprzeciwu; wzywa Radę do zasięgania opinii Turcji, będącej jednym z państw wysyłających największą liczbę żołnierzy, w fazę planowania i podejmowania decyzji w ramach europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony;

56. wzywa rząd turecki do podpisania i przedłożenia do ratyfikacji Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, co przyczyni się do zwiększenia wkładu i zaangażowania Turcji na rzecz globalnego wielostronnego systemu;

*

* *

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, Przewodniczącemu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Republiki Turcji.

Sprawozdanie dotyczące postępów Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w 2008 r.

P6_TA(2009)0135

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie sprawozdania dotyczącego postępów Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w 2008 r.

(2010/C 87 E/29)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wnioski prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19-20 czerwca 2003 r., na którym wszystkim państwom Bałkanów Zachodnich złożona została obietnica, że przystąpią one do Unii Europejskiej,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr S/RES/817 z dnia 7 kwietnia 1993 r. i S/RES/845 z dnia 18 czerwca 1993 r.,
- uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z dnia 16 grudnia 2005 r. o przyznaniu Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE oraz uwzględniając wnioski prezydencji Rady Europejskiej z 15-16 czerwca 2006 r. i 14-15 grudnia 2006 r.,
- uwzględniając porozumienie przejściowe z 1995 r. zawarte między Republiką Grecji i Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii,
- uwzględniając deklarację UE i krajów Bałkanów Zachodnich, przyjętą jednogłośnie przez ministrów spraw zagranicznych wszystkich państw członkowskich UE oraz ministrów spraw zagranicznych państw Bałkanów Zachodnich w Salzburgu w dniu 11 marca 2006 r.,
- uwzględniając wnioski z czwartego posiedzenia Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia UE-Była Jugosłowiańska Republika Macedonii z dnia 24 lipca 2007 r.,